

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) GURISDIZZJONI SUPERJURI**

**MAGISTRAT DR.
ANTONIO MICALLEF TRIGONA**

Seduta tad-19 ta' Dicembru, 2008

Citazzjoni Numru. 14/1959/1

Maria mart l-imsiefer Philip Debono u b'degriet tat-13 ta' Dicembru, 1962, gie imsejjah fil-kawza Filippo Debono zewg l-attrici, u b'digriet tal-4 ta' Mejju 1984 l-atti gew trasfuzi f'isem bintha Carmela mart Salvatore Vella stante il-mewt ta' omma Maria Debono li mietet fid-9 ta' Mejju, 1982, u b'degriet tal-25 ta' Frar, 2005 il-gudizzju gie trasfuz f'isem Carmela Vella stante l-mewt ta' missierha Filippu Debono fil-mori tal-kawza.

VS

Kanonku Dekan Francesco Camilleri fil-kwalita' tieghu ta' mandatarju ta' John Mifsud nominat b'kirografe tal-1 ta' Lulju 1958 li b'digriet u stante il-mewt tal-imsemmi Kanonku Francesco Camilleri issubentraw minfloku l-Avukat Alfred Grech u l-P.L. Antoinette Micallef b'digriet tat-26 ta' April 1983 sabiex jirrapresentaw lill-assenti John Mifsud u sussegwentement permezz ta' nota assumta l-atti in rappresentanza tal-imsemmi John Mifsud Anthony Galea in veste ta' prokuratur tieghu u sussegwentement

b'digriet tas-6 ta' Gunju 1995 minhabba l-mewt ta' John Mifsud l-atti gew trasfuzi f'isem Anthony Galea bhala prokuratur tal-assenti Madame Polly armla ta' John Missud sive Mifsud u Thierry, Isabelle u Laurent ahwa ahwa Missud sive Mifsud u Rosa mart Michele Galea b'degriet tas-26 ta' Frar, 1959, fil-kwalita taghha ta' mandatarja generali ta' binha l-assenti Francesco Galea minnu assistita, nominat b'mandat ta' prokura tat-2 ta' Settembru 1958 u jekk ghandha jew jista' li ghandha interess l-istess Rosa Galea fl-isem taghha proprju (dok.A); u b'nota tat-22 ta' Ottubru, 1981 Anthony Galea assuma l-atti minflok huh Frank Galea; u b'nota tat-8 ta' Novembru, 1984 Tony Galea assuma l-atti flok l-assenti John Mifsud; u b'degriet tas-6 ta' April 2005 Anthony Galea gie nominat kuratur deputat sabiex jirrapprezenta l-wirt tal-mejta ommu Rosa mart Michele Galea.

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni tal-attrici li tghid:

Billi b'cedola tal-15 ta' Awissu 1958 l-istanti irkuprat bit-titolu ta' konsorzju fic-cens u tal-vicinanza mill-poter ta' Frank Galea, illum rappresentat mill-konvenuta ommu Rosa Galea, il-lok tad-djar fi Pjazza San Pietru Pawl n.7/8, Nadur, u b'bieb iehor ghal Triq Tas-Sajd n.87, suggett, barra minn kamra terrana, ghal lira u hames scellini (£1.5s) cens perpetwu fis-sena, u l-imsemmija kamra terrana sive entrata ghal erba' scellini u nofs (4/6s) fis-sena bhala cens temporanju, soggett ukoll ghall-usufrutt ta' Michela u Giovanna ahwa Galea li kien gie mibjugh lill-imsemmi Frank Galea b'att tan-Nutar Dr Joseph Cauchi tas-19 ta' Awissu 1957;

Billi l-istess Frank Galea, dak inhar rappresentat mill-kuraturi P.Mercieca u PL Luigi Cutajar naqas li jaghmel ir-rivendizzjoni tal-fond kif fuq irkuprat, l-attrici b'citazzjoni taghha n.73/58, in kontestazzjoni tal-imsemmija kuraturi, talbet il-kundanna ghar-rivendizzjoni tal-fond fuq imsemmi, liema rivendizzjoni kellha ssir 'ope legis' fil-kaz illi l-konvenuti jonqsu u ma jaghmluhiex fi zmien li jigi lilhom prefiss, liema citazzjoni ghadha pendenti quddiem din il-Qorti u tinsab differita 'sine die' sa l-esitu ta' din l-kawza;

Billi Rosa Galea bis-sahha tal-mandat lilha konferit minn binta Frank Galea fid-9 ta' Settembru 1958 u in esekuzzjoni tal-irkupru esercitat mill-Kanonku F. Camilleri b'cedola tal-25 ta' Lulju 1958, irrivendit lill-istess Kanonku Camilleri nomine l-fond fuq deskritt meta kienet taf illi l-istess fond kien b'cedola tat-18 ta' Awissu 1958 gja rkuprat mill-istanti u dakinhar hija ma kellha ebda mandat biex tista' tirraprezenta lill-istess binha Frank Galea u meta rceviet dan il-mandat kien.....tard biex tista' teffettwa ir-rivendizzjoni favur il-konvenut l-iehor Kanonku Camilleri nomine;

Billi anki jekk wiehed jipprexindi mill-premess, l-irkupru maghmul mill-Kanonku Camilleri bi ftheim u kolluzjoni mal-imsemmi Frank Galea jew rapprezentant tieghu gie esercitat fl-interess esklussiv ta' l-istess Frank Galea bl-ideja illi jeludi d-drittijiet tal-istanti kif sejjer jigi ppruvat fil-kors tal-kawza;

Wara li jinghataw id-dikjarazzjonijiet u l-provvedimenti opportuni, jghidu il-konvenuti l-ghaliex m'ghandux jigi minn dina l-Qorti:

1. dikjarat u deciz illi mill-25 tal-Lulju sal 1 ta' Settembru 1958 l-konvenuta Rosa Galea ma kellha ebda mandat minn binha Frank Galea biex tista' tirraprezentah fl-irkupru esercitat mill-konvenut l-iehor Kanonku Camilleri nomine b'cedola tieghu tal-25 ta' Lulju 1958 u biex hija tista' teffettwa favur tieghu jew aventi ta' haddiehor r-relattiva rivendizzjoni;
2. illi konsegwentement l-irkupru kif fuq esercitat mill-Kanonku Camilleri nomine bic-cedola tieghu tal-25 ta' Lulju 1958 huwa null u ta' ebda effett guridiku peress illi ma giex esercitat kontra l-kompratur jew persuna ohra legittimament awtorizzata li tista' tirraprezentah u konsegwentement hija parimenti nulla u inattendibbli ir-rivendizzjoni maghmula mill-konvenuta Rosa Galea nomine favur l-istess Kanonku Camilleri nomine anka ghaliex dakinhar kienu ghaddew l-fatali ghall-esercizzju tal-istess rkupru;
3. subordinatament ghall-premess anki kieku ghall-grazzja tal-argument l-istess cedola tar-rkupru tal-

konvenut Camilleri nomine tal-25 ta' Lulju 1958 u l-konsegwenti rivendizzjoni favur tieghu maghmula minn Rosa Galea nomine fid 9 ta' Settembru 1958 setghu jigu kkunsidrati bhala legalment u regolarment esercitati, huma nulli u bla effett guridiku billi dak l-irkupru gie simulatament esercitat mill-konvenut Kanonku Camilleri ghax gie esercitat fl-interess u komodo tal-kompratur Frank Galea kif sejjer jigi pruvat fil-kors tal-kawza;

Bl-ispejjez – avza lill-konvenuti halli jidhru personalment ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni taghha akkompanjanti l-lista tax-xhieda u l-lista tad-dokumenti;

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenut Kanonku Dekan Francesco Camilleri nomine li eccepixxa:

- li l-ewwel u t-tieni domanda huma irriti. L-eccipjenti nomine u Frank Galea biss huma parti fic-cedola tal-irkupru tal-25 ta' Lulju 1958 u ghalhekk l-eccezzjoni ta' nullita' ta' l-istess cedola u rivendizzjoni tispetta biss lill-Frank Galea: 'res inter alios acta tertio neque prodest neque obest';
- li t-tielet domanda hija infondata fil-fatt u fid-dritt ghax ma hemm ebda simulazzjoni fl-irkupru u r-rivendizzjoni msemmija fic-citazzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni annessa flimkien mal-lista tax-xhieda.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet ta' Rosa mart Michael Galea li eccepjet:

- li hija tinsab imharka minghajr l-assistenza ta' zewgha, ghalhekk titlob li tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju, bl-ispejjez;
- Fil-meritu: (1) li hija qatt ma messha giet imharka fl-isem taghha proprju ghaliex hija kienet biss mandatarja ta' binha Frank Galea, ghalhekk ghandha tigi liberata 'ab observantia judicii', bl-ispejjez in kwantu mharka personalment; (2) li hija minn dejjem kellha l-inkarigu verbali ta' binha biex tiehu hsieb hwejgu u meta ghamlet l-

irkupru esercitat bhala mandatarja hekk kostitwita; (3) l-eccezzjoni tan-nullita' tal-irkupru hija haga li sta' biss iqajjiema Frank Galea u mhux l-attrici; (4) li s-simulazzjoni qatt ma esistiet.

Rat id-dikjarazzjoni annessa flimkien mal-lista tax-xhieda.

Rat folio 16 in-nota tal-osservazzjonijiet u ta' eccezzjoni tal-Kanonku Dun Francesco Camilleri nomine li permezz taghha ghamel eccezzjonijiet ohra (ghalkemm mhux kollha ghandhom jikkoncernaw din il-kawza), senjatament:
-omissis-

1. li l-attrici mhix legalment separata minn zewgha ghalhekk l-akkwist jaghmel parti mill-komunjoni tal-akkwisti u ghalhekk il-kap tal-akkwisti huwa r-ragel u l-kawza presenti hi maghmula hazin ghax imissha saret ghan-nom tar-ragel;
2. li ghalhekk l-esponenti jeccepixxi l-irritwalita' tac-citazzjoni ghax din imissha giet maghmula mill-imsemmi Philip Debono bhala kap tal-komunjoni tal-akkwisti, jew min haddiehor ghalih;

-omissis-

3. li c-cedola tal-attrici li saret fit-18 ta' Awissu 1958 in kwantu saret kontra

kuraturi, hija irrita ghax l-assenti kellu lil Rosa Galea bhala prokuratrici tieghu, u

b'dan l-attrici kienet taf sewwa, tant li rkuprat il-fond fuq l-istess kuntratt ta' xiri

li fih dehret Rosa Galea prokuratrici ta' binha assenti Frank Galea;

4. li ghalhekk l-azzjoni presenti ta' l-attrici hi irrita u hi m'ghandhiex dritt iggib 'il quddiem din l-azzjoni.

Rat folio 28 il-verbal tal-Qorti diversament preseduta fejn il-konvenut Kanonku Dekan Francesco Camilleri nomine irribadixxa l-illegittimita' tal-persuna tal-attrici peress li din mhiex separata minn zewgha;

Rat folio 38 et seq is-sentenza fejn dik il-Qorti iddisponiet minn dina l-eccezzjoni billi ordnat il-kjamata in kawza ta'

Kopja Informali ta' Sentenza

Filippo Debono, zewg l-attrici, spejjez provizorjament għall-konvenut Kanonku Francesco Camilleri nomine;

Rat il-verbal tas-26 ta' Jannar 1963 (folio 46) fejn il-konvenuti wara li qablu li l-imsemmi Filippo Debono irritorna lura fil-25 ta' Jannar 1950 irtiraw l-eccezzjoni tal-illegittimita' tal-persuna tal-attrici mogħtija bil-verbal tat-22 ta' Novembru 1962 fil waqt li zammew ferma l-eccezzjoni l-oħra tal-karenza d'azzjoni da parti tal-attrici;

Rat id-digriet ta' din il-Qorti diversament preseduta tal-21 ta' Frar 1963 (folio 56) fl-liema ipprefigiet lill-attrici 20 gurnata zmien biex tintavola l-opportuna kawza sabiex jigi determinat l-effett tal-koncessjoni enfitewtika magħmula bil-kuntratt tal-4 ta' Frar 1926 atti Nutar Francesco Gauci kif mitluba mill-attrici permezz tar-rikors tagħha tat-18 ta' Frar 1963 (folio 50) u konsegwentement halliet il-kawza 'sine die' riappuntabbli kif jingħad fl-imsemmi digriet.

Rat ir-rikors u relattiv digriet għar-rijappuntament tal-kawza (folio 58) stante li dawk l-proceduri gew konkjuzi.

Rat folio 66 tergo r-rijaffermazzjoni tal-konvenuti għar-rininzja tal-eccezzjoni tal-illegittimita' tal-persuna tal-attrici li tistitwixxi l-kawza;

Rat id-digriet folio 98 fejn l-atti gew trasfuzi f'isem Carmela mart Salvatore Vella stante l-mewt tal-attrici, ommha;

Rat id-digriet folio 103 fejn gew nominati kuraturi deputati fil-persuna tal-Avukat Alfred Grech u l-Prokuratur Legali Antoinette Micallef sabiex jirrapresentaw lill-assenti John Mifsud stante l-mewt tal-Kanonku Dekan Francesco Camilleri;

Rat a folio 129 in-nota ta' Anthony Galea li biha assumu l-atti minflok il-kuraturi fil-kwalita' tiegħu ta' mandatarju ta' l-imsiefer John Mifsud ikkonfermat b'digriet folio 159;

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat is-sentenza tal-Qorti ta' l-Appell (folio 175) li biha dik il-Qorti accettat li mal-isem John Mifsud jizdiedu l-kliem “maghruf ukoll bhala Jean Missud”;

Rat id-digriet folio 321 fejn stante il-mewt tal-konvenut John Mifsud sive Missud ordnat it-trasfuzzjoni tal-gudizzju f'isem Anthony Galea bhala mandatarju tal-assenti Madame Poly, l-armla, u uliedu Thierry, Isabelle u Laurent;

Ezaminat ix-xhieda;

Rat l-atti u d-dokumenti kollha;
Ikkonsidrat:

Mela, l-attrici qeghda timpunja c-cedola tal-irkupru tal-konvenut Kanonku Camilleri nomine tal-25 ta' Lulju 1958 u l-konsegwenti rivendizzjoni maghmula mill-konvenuta Rosa Galea nomine tad-9 ta' Settembru 1958. Il-konvenuti ikkontestaw b'numru ta' eccezzjonijiet li minnhom, apparti dik li tikkontesta n-nullita' tac-cedola wkoll fuq l-addebitu tas-simulazzjoni, baqaw veljanti: (i) li l-azzjoni tan-nullita' tac-cedola ta' rkupru u l-konsegwenti rivendizzjoni tispetta eskklusivament lil Frank Galea stante li hu u d-Dekan Frangisk Camilleri nomine biss kienu l-partijiet u kwindi fil-konfront tal-attrici tapplika l-massima ‘res inter alios acta tertio neque prodest neque obest’;
(ii) li sakemm diretta kontra Rosa Galea personalment l-azzjoni ma treggix;

Illi mill-atti tal-kawza jintrapella illi l-fatti sostantivi, mhux kontestati, huma:

- li b'kuntratt tad-19 ta' Awissu 1957 atti Nutar Giuseppe Cauchi, Antonio Mifsud biegh lil Francesco sive Frank Galea, l-lok tad-djar fin-Nadur, Ghawdex, Pjazza San Pietru Pawl bin-numri 7 u 8 u b'bieb numru 87 li jaghti f'Triq tas-Said;
- li l-lok ta' djar gie rkuprat b'cedola ta' rkupru u kontestwali depositu tal-25 ta' Lulju 1958 mill-Kanonku Francesco Camilleri fil-kwalita' tieghu ta' mandatarju ta'

John Mifsud mill-poter ta' Francesco Galea, l-akkwiredent, b'titolu ta' konsangwinita';

- li l-attrici, Maria Debono, kienet minn naha taghha wkoll irkuprat l-imsemmi lok ta' djar mill-poter tal-akkwiredent Francesco Galea b'titolu ta' konsorzju fic-cens u l-vicinanza;

- li in esekuzzjoni tal-irkupru esercitat mill-Kanonku Camilleri fil-kapacita' tieghu fuq imsemmija, l-imsemmi Francesco Galea irrivendilu l-imsemmi lok ta' djar;

- li l-kawza odjerna istitwita mill-attrici hi sabiex tannulla c-cedola tal-irkupru u konsegwenzjali rivendizzjoni u dan a bazi ta' zewg kawzali:

- (i) li c-cedola tal-25 ta' Lulju 1958 ma gietx esercitata kontra l-kompratur

- jew kontra persuna legittimament awtorizzata li tirraprezentah u

- konsegwentement hija nulla, anka r-rivendizzjoni maghmula minn Rosa Galea

- nomine, stante li fi kwalunkwe kaz dak in-nhar tar-rivendizzjoni kienu ghaddew

- il-fatali ghall-esercizzju tal-irkupru;

- (ii) li l-irkupru u konsegwenti rivendizzjoni kienu simulati stante li gew

- esercitati fl-interess u komodu ta' Francesco Galea;

- li quddiem din il-Qorti, diversament preseduta, hemm kawza (citazz.73/1958), li ghada pendent u li qed tistenna l-esitu ta' din il-kawza, u dana skond kif deciz mill-Qorti tal-Appell (circa 2004), fejn l-attrici qeghdha isaqsi sabiex tottjeni l-validita' tal-irkupru taghha ezercitat bic-cedola tat-18 ta' Awissu 1958 bit-titolu ta' konsorzju fic-cens u tal-vicinanza, li sostni jipprevali fuq l-irkupru tal-konvenut esercitat bit-titolu ta' konsangwinita'.

Illi jkun utili u opportun li hawnhekk il-Qorti taghmel is-segwenti osservazzjonijiet (konsegwenti ghal dawn l-atti) qabel ma titratta d-domandi attrici fil-kuntest tal-eccezzjonijiet tal-konvenuti. Dawn l-osservazzjonijiet huma:

- li Rosa mart Michele Galea, illum mejta, giet imharka f'din il-kawza kemm bhala mandatarja ta' binha msiefer Frank Galea, illum rappresantat minn Bernarda Galea, kif ukoll f'isimha proprju;

- li Philip jew Filippu Debono, r-ragel tal-attrici Maria Debono, it-tnejn mejtin, gie kjamat in kawza minn martu fuq istanza tas-sentenza fuq riferita. Dan nonostante, u f'kull kaz, l-interess tieghu f'dawn l-odjerni proceduri jinsabu esawriti anka minhabba kuntratt li jinghad li ikkonkluda ma' bintu l-odjerna attrici fis-16 ta' Frar 1964 fejn jinghad (imkien kontraddett) li huwa mhux biss irratifika kemm l-irkupru u l-atti gudizjali maghmula minn martu, izda addirittura ceda lill-bintu, l-odjerna attrici, l-kumplement tal-perjodu enfitewtiku kostitwit bil-kuntratt tas-16 ta' Frar 1926 li jinsab esebit folio 32 u rigwarda cens ghal mija u hamsin sena minn dakinhar, liema cens kien jifforma parti l-assi tal-komunjoni tal-akkwisti bejnu u l-istess martu Maria Debono, l-attrici originali;
- li l-kawzali fil-konfront tas-simulazzjoni maghmula skond l-ahhar talba fic-citazzjoni hija sussidjarja ghall-ewwel zewg talbiet li ghal kull effett prattiku jikkostitwixxu talba wahda b'daqstant illi lil din il-Qorti f'it jew xejn ghandu jinteressha fatturi li m'humix fil-parametri tat-talbiet bhal per ezempju c-cedola ta' irkupru maghmula mill-attrici jew il-fatt tac-cens li jekk il-kaz jassumu rilevanza fic-citazz l-ohra 73/1958;
- ghalhekk, u fl-ewwel stadju, jinnecessita' li jigu trattati l-ewwel zewg talbiet: (i) in-nuqqas ta' mandat mill-konvenuta Rosa Galea biex tirraprezenta lill-binha Frank Galea fl-irkupru u konsegwenti rivendizzjoni ghall-irkupru esercitat mill-konvenut Kanonku Camilleri nomine kontra binha; (ii) li l-irkupru esercitat mill-Kanonku Camilleri nomine huwa null u bla ebda effett guridiku stante li ma giex esercitat kontra l-kompratur jew persuna ohra legittimament awtorizzata li tista' tirraprezentah u konsegwentement hi parimenti nulla u inattendibbli r-rivendizzjoni maghmula mill-konvenuta Rosa Galea nomine favur l-istess Kanonku Camilleri nomine, anki ghaliex dakinhar kienu ghaddew l-fatali ghall-esercizju tal-istess irkupru;

Illi in kwantu ghac-cedola ta' irkupru, meritu din il-kawza u esebita in atti (folio 7),
jirrisulta li giet maghmula minn John Mifsud, li ghalih deher bhala prokuratur ir-

Reverendu Kanonku Camilleri, u kienet tolqot il-fond numru 7 u 8 Pjazza San Pietru Pawl, Nadur, Ghawdex, b'bieb enumerat 87 fuq Triq Tas-Said. L-imsemmi Mifsud kien esercita d-dritt ta'irkupru mill-poter ta' Francesco Galea li da parti tieghu kien akkwista l-fond minn Antonio Mifsud. Il-kuntratt ta' akkwist kien sar b'kuntratt atti Nutar Giuseppe Cauchi tad-19 ta' Awissu 1957 u c-cedola ta' irkupru saret fl-25 ta' Lulju 1958. Il-bazi ghall-irkupru kien il-fattur dikjarat tal-konsangwinita' bejn ir retraent John Mifsud u l-bejjiegh Antonio Mifsud fuq il-fatt ta' ascendant komuni ghat-tnejn.

Illi huwa rilevanti jigi puntwalizzat li l-fondi fuq liema saret c-cedola ta' irkupru jirreferi ghall-lok ta' djar numru 7 u 8, b'bieb numru 87 fuq Triq is-Said, u mhux il-fond kontigwu bin-numru 6, li m'ghandux ikollu 'locus standi' f'din il-kawza, tali li kull rilevanza ghalieh hi esklussivament rilevanti ghall-kawza li, jekk il-kaz, ghandha tiddecidi liema mic-cedoli ta' ikpuru maghmula mill-kontendenti fuq il-lok tad-djar accennat hi dik porzjuri u cjoe' liema minnhom ghandha tipprevali fuq l-ohra. Dan mhux il-meritu ta' dina l-kawza.

Ikkonsidrat:

Illi ghal dak li jirrigwarda l-ewwel problematika, raggruppata fl-ewwel zewg talbiet, il-qofol tas-sottomissjoni tal-attrici sta fil-fatt li Rosa Galea ma kelliex mandat fil-mument tal-presentata tac-cedola ta' irkupru, cjoe' fil-25 ta' Lulju 1958 biex tirrappresenta fl-istess cedola lil binha Francesco Galea, u billi l-anqas ma kienet kuratrici tieghu nominata mill-Qorti, l-istess cedola ma jista' jkollha ebda effett legali tali li anka r-rivendizzjoni sussegwenti minnha maghmula hija nulla u bla effett. Kwindi, li qed tghid l-attrici, jirreferi mhux ghad-dritt per se tal-irkupru, izda li huwa, ossija, l-irkupru, ma setax

validament isir, kif sar, kontra l-imsemmija Rosa Galea 'bhala prokuratriċi verbali tal-imsiefer binha Francesco Galea' għaliex kellha u missa saret kontra kuraturi biex jirrapresentaw lill-istess Francesco Galea u għalhekk meta sussegwentement saret r-rivendizzjoni minnha favur il-Kanonku Camilleri nomine, u hawnhekk kienet allura munita bi prokura per iskritt f'isimha, dan ma setgħetx tagħmlu billi c-cedola ta' irkupru kienet saret hazin - "quod nullum est nullum producit effectum".

Issa dan, ossija l-fatt tal-prokura per iskritt, hu fattwalment ineccepibbli, kif hu fattwalment korrett li kienet skorriet is-sena prevista mill-allura Artikolu 1518 tal-Kodici Civili għall-esercizzju tal-irkupru fil-mument effettiv li l-imsemmija Rosa Galea kellha l-prokura per iskritt minghand binha li uzata fid-9 ta' Settembru tal-istess sena biex għamlet ir-rivendizzjoni favur l-Kanonku Camilleri nomine. Fi kliem iehor, u fi kliem testwali tal-attributi, "għalhekk il-mandat ingħata fi kwalunkwe kaz wara li għalaq iz-zmien għall-irkupru, jigifieri wara li għadda dak li kien jgħidulu il-fatali għall-esercizzju tad-dritt, għaliex kien terminu li ma jipprorogaxx ruhu u la darba jgħaddi jintilef kompletament id-dritt. Hekk, it-teorija tar-ratiffika ma tapplikax".

Illi in vena legali l-ligi nostrana tirrikonoxxi li prokura tista tingħata sija b'kuntratt, sija per skrittura privata, kemm verbalment u kemm tacitament (Artikolu 1857/2 tal-Kap 16). Jizdied jingħad li fin-nota ta' osservazzjonijiet tagħhom il-konvenuti jagħmlu s-segweni kummenti ma' liema dina l-Qorti hija pjenament konkordi. Jgħidu:

- (i) illi l-operat tal-imsemmija mandatarji u cioe' tal-Kanonku Camilleri bhala mandatarju ta' John Mifsud u ta' Rosa Galea bhala mandatarja ta' binha Frank Galea kienu perfettament konformi mal-ligi billi kienu ben noti lill-mandanti tagħhom li approvahom u qatt ma urew xi opposizzjoni u kwindi gew kemm tacitament rikonoxxuti kif ukoll tacitament ratifikati;
- (ii) illi meta persuna tagixxi f'isem persuna ohra mingħajr il-kunsens tagħha huwa l-mandanti fil-konfront

tal-mandatarju tieghu illi jista' jagixxi biex jannulla kull att maghmul minghajr il-kunsens tieghu u mhux it-terz bhal ma hija l-attrici li ghal dak li jirrigwarda lilha r-relazzjoni guridika taghha hija mal-mandanti u mhux mal-mandatarju li jagixxi ghan-nom u fl-interess tal-mandanti;
(iii) il-mandanti, fil-kaz in ispecje, qatt ma impunja l-att tal-mandatarju tieghu izda approvohom u ghalhekk huma legalment vinkolanti u perfettament validi;

Illi pero' mhux biss billi tant kienet nota l-figura ta' mandatarja ta' Rosa Galea li agixxiet ghall-binha Francesco illi f'wahda minn noti taghha (ara folio 284), wara li tistqarr li Antonio Mifsud biegh lil Rosa Galea nomine, tafferma li hi taccetta li sar il-bejgh validament u li Rosa Galea setghet tixtri fl-interess ta' binha Frank Galea. Altru ghalhekk li l-irkupru tal-Kanonku Camilleri ma setax jiccita lill-istess Rosa Galea bhala prokuratrici verbali ta' binha aktar u aktar meta binha kien imsiefer jghix il-Canada.

Illi nghad dan ghalhekk l-ewwel zewg talbiet tal-attrici qed jigu respinti.

Ikkonsidrat:

Dwar is-simulazzjoni meritu tat-tielet talba.

Illi huwa pertinenti li jigu affermati xi principji gurisprudenzjalment accettati. Ghalhekk jinghad illi "s-simulazzjoni hija forma ta' frodi; minn jallegha ghandu jgib prova konkludenti u perswasiva tas-simulazzjoni li tista' ssir bi kwalunkwe mezz permess mill-ligi" – *Maggur Joseph Fredrick Gatt v Maggur Victor Alkosius Tonna, Appell, 19.02.1973*. hekk ukoll gie affermat li "l-prova tas-simulazzjoni tista' tkun tant diretta kemm indizjarja, f'liema kaz l-indizzji jew kongetturi ghandhom ikunu precizi, konkordi u gravi; talment precizi, konkordi u gravi, li kif

esprimiet ruhha 'il Prim Aula fis-sentenza Gaffiero v Despott fl-14 ta' Dicembru 1880 'non permettono ad intelletto umano di persuadersi in senso opposto'" – *Antonio Axisa v Carmelo Callus P.A, 19.02.1973*; u biex ikun hemm simulazzjoni hija mehtiega x-xjenza tal-partijiet kollha li jridu johlqu l-att simulat; jekk dana il-kunsens ma jkunx hemm, l-att ma jkunx impunjabbli fil-konfront ta' min ma jkunx ta dak il-kunsens – *Joseph Vassallo et v Carmelo Vassallo et, Appell, 13.07.2001*.

Illi hekk jespandi l-kuncetti fuq esposti l-*Butera* fis-sagg tieghu '*Della Frode e della Simulazione nei Negozi Guridici*' – Vol.11 para.110. "Oltre che con la prova testimoniale, il-creditore danneggiato puo' dimostrare la simulazione assoluta o relativa dell'atto guridico impugnato anche, o piu' frequentemente, con presunzioni. Cio' viene dal fatto che, essendo rimasto estraneo al rapporto concluso, si trova nella impossibilita' di somministrare prova documentale o precostituita. Poche congetture od indicazioni, congiunte ad una congrua causa di simulare, possono costituire la prova piena e perfetta della simulazione. Quando le presunzioni sieno gravi, precise e concordanti puo' il-negozio guridico essere dichiarato senz'altro simulato, senza che sia d'uopo disporre la prova orale o altro mezzo istruttorio.....Si sono considerate indizi e presunzioni abili a dimostrare la simulazione di un negozio guridico, una compravendita, la connivenza tra i contraenti, la vilta' del prezzo, la parentela fra le parti, perche' generalmente i contratti simulati si conchiudono con piu' frequenza tra prossimi parenti e affini, ossia nel nucleo famigliare...Un cumolo di presunzioni concomitanti puo' essere bastevole a concludere per la simulazione di un negozio guridico. Le applicazioni sono varie...il modo clandestino e subdolo con cui si e' proceduto alla formazione del negozio e la data dell'atto prossimo nel momento in cui stanno per verificarsi fatti od avvenimenti ad ovviare i quali l'atto e' diretto...perfino il contegno delle parti contraenti anteriore, concomitante o susseguente all'atto simulato".

Issa, indizju ta' simulazzjoni certament ma jistax ikun ibbazat fuq mera kongetturi u supposizzjonijiet spekulattivi a differenza ta' presunzzjonijiet 'gravi, precisi u konkordanti'. Tista' talvolta tigi percettibbli s-simulazzjoni f'din il-kawza fuq il-fatt tal-pussess, l-hlas tal-kanoni, jew minn certi aspetti ta' parentela, jew ukoll fuq kif saru u gew esegwiti certi xoghlijiet. Izda, fil waqt li m'hemmx dubbju li l-imsemmi Mifsud kellu kull dritt ta' rkupru, l-allegazzjoni li dan ghamlu biex jakkomoda lill-akkwirent biex jovvja u jinnewtralizza kull dritt ta' irkupru tal-attrici, trid tirrisulta b'mod car, almenu tali bizzejjed li ma thallix dubbju dwar li seta' kien hekk u seta' ma kienx hekk. Din il-Qorti frankament tghid li certi indizzji huma suspetti u ittendu ghas-simulazzjoni izda mill-banda l-ohra hemm bizzejjed provi li jimminaw b'mod serju, jekk mhux ukoll konvincenti, li sehh bejn il-konvenuti kolluzjoni bejnithom li jisimulaw l-irkupru. Li hu zgur hu li ma tistax treggi simulazzjoni fuq allegazzjonijiet li fil-preponderanza taghhom jibqaw tali. Fi kliem iehor sabiex treggi s-simulazzjoni li ghandha inerenti fiha l-frodi l-'causa simulandi' trid tirrisulta cara u evidenti u fil-kaz in disamina dan ma rrisultax la car u l'anqas evidenti. Fuq kollox m'hemmx xejn tendenzjuż li xi hadd ikun esercita irkupru biex jevita lil hadd iehor jirkupra hu ghaliex b'daqshekk ikun isufrixxa minn dritt spettanti lil u ovvjament sakemm l-irkupru ma jkunx sar għall-konvenjenza u komodu ta' hadd iehor, fl-liema kaz allura tinsorgi s-simulazzjoni. F'dan il-kaz hija nieqsa l-konvinzjoni morali f'din il-Qorti li l-irkupru sar mhux fl-interess tar-retraent imma ta' persuna ohra.

Inghad dan mhux il-kaz li l-Qorti tissoferma fuq l-eccezzjonijiet tal-konvenuti li baqaw veljanti lanqas dwar jekk l-attrici setghetx tecepixxi n-nullita' tal-irkupru jew kienitx fakoltattiva biss lill-Francesco Galea li jissollevha ghalkemm 'obiter' il-Qorti kienet tkun propensa li tghid il-kontra billi tidher manifesta l-interess guridiku taghha. Fir-rigward l-eccezzjonijiet l-ohra dawn huma sorpassati b'din is-sentenza.

Kopja Informali ta' Sentenza

Ghaldaqstant, taqta' u tiddecidi l-kawza billi tichad t-talbiet attrici bl-ispejjez kontra taghha.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----